

9.12.2018

2. neděle adventní

Milost vám a pokoj od toho, kterýž jest, kterýž byl a kterýž přijíti má. Amen.

„Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu! Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, své věrné, jenom ať se k své hlouposti nevracejí!“ Ž 85,8-9

Píseň 273 *Zvedněte, brány, svrchků svých*

Modlitba: Hospodine, Bože svatý a věčný, k tobě voláme: přijď! Přijď do naší tuposti, zatvrdlosti, omezenosti, přijď jako překvapivé slovo, jako otázka, která nás donutí nově se podívat na svět, otevře nás pro nové přemítání o tom, co je dobré a co zlé, přijď jako Kristův Duch nového života a naděje, daruj nám odvahu a sílu, abychom nezůstali zakopáni ve svém, v tom falešném bezpečí, ale hledali porozumění, cestu k druhým lidem, k měnícímu se světu, a to podle tvého milosrdenství, podle tvé dobré vůle, kterou máš pro nás i pro celé své stvoření.

Smiluj se nad námi! Promlouvej k nám. Navštiv nás. Amen.

Čtení: J 6,53-69

Píseň (Svítá) 239 *Otevřete brány*

Text: Kaz 6,1-12

Kázání:

Máme duši? Pečujeme o svou duši? Sytíme svou duši? Co říkáme na Kazatelovo tvrzení: „Všechno lidské pachtění je pro ústa, duše ukojena není?“ Aniž bychom věděli přesně, co je duše a zda máme duši nebo jsme duší, známe tenhle vnitřní neklid? Ač člověk má třeba všechno, duše není spokojena, zklidněna, udobřena.

Co může být to všechno? V Kazatelových časech materiální zajištění, děti, dlouhý život. Tyhle věci byly pro jeho současníky projevy Boží přízně, naplněním smyslu života, těžko si přát něco víc. Kazateli je to málo? Duše není ukojena, tvrdí... Pro nás a naše současníky by nejspíš to všechno, co považujeme za kýžené a důležité, vypadalo trochu jinak. Materiální jistoty by nejspíš zůstaly, ale mít děti dnes už tak podstatnou tužbou není a dlouhý život je sice reálnou perspektivou, ale mnozí vidí v jeho délce spíš prodlužování neradostného stáří provázené úbytkem sil, samotou, dny plné běhání po doktorech či přesněji vysedávání v čekárnách, a vůbec by jim nevadila možnost tuhle fázi z vlastního rozhodnutí zkrátit. Co by možná dnes mnozí považovali za přednější než děti a dlouhý život, by byly zážitky, užití života, využití všech možností pro vlastní zábavu a potěšení. Možná by to bylo docela blízké Kazateli, který mluvívá často a rád o užívání toho, co život nabízí (on by ovšem řekl: co Bůh dává).

Ale ještě spíš mne napadá, že na rozdíl od Kazatelových časů, kdy společnost sdílela základní hodnoty, pojetí života a povinností zřejmě daleko těsněji, naše společenství je co do svých cílů, snů a tužeb mnohem pestřejší, je rozmanité a nesourodé. Kazatel by k tomu však možná řekl: ať už si zvolíš jako to důležité cokoli, na čem ti bude záležet a za čím půjdeš, vždy to podrobuj zkoumání a vždy se přitom ptej, co to znamená pro klid tvé duše. Člověk může mít i dojem, že má vše, po čem toužil a jeho sny se plní, a přece klid duše nenachází. Ježíš řekne svým učedníkům: „Co je platno člověku, by celý svět získal, ale své duši škodu učinil?“ (Mk 8,36)

Že by dokonce mezi dosahováním nějakých životních cílů a klidem duše nebyla žádná souvislost? Klid duše nezávisí na tom, co se ti plní anebo tak docela neplní. Co se ti daří anebo nedaří. Kazatel spíše než s úspěchem spojuje klid duše s dobrem. Poznat dobro, okusit dobra, z toho se duše sytí. Není přitom úplně jasné, zda je dobrem mít ten klid. Anebo zda dobro poznané či dobro vykonané klid přináší.

Kazatel to neřekne jasně. Možná ani sám neví. Ale hlavně:

není a nechce být příručkou šťastného života. Nechce dávat klíče ani návody, jak dosáhnout klidu duše ani čehokoli jiného.

Dokonce sebeironicky dělá nad sebou otazník: Je na tom moudrý lépe než blázen? Jakou má přednost moudrý před hlupákem? A kde je mnoho slov, tam je i mnoho marnosti. Chceš-li poznat dobré, neptej se moudrých, nečekej pomoc od Kazatele (ani od kazatele).

Tak tedy samá marnost? Kazatel nám neříká, jak to je a co máme dělat. Ptá se: co je dobré? Kdo ví? Kdo člověku oznámí, k čemu jaká cesta vede a co bude po něm? Kdo řekne, co má opravdu smysl?

Mohly by to být otázky bez odpovědi. Ale přece se chytám stébla, zvláštní narážky: „Ten, jenž byl nazván Adam, to je Člověk, nemůže se přít s tím, který má převahu nad ním.“ Ta zmínka nás vrací k příběhu stvoření. Člověk se vydal pokřivenou hadí cestou nedůvěry vůči Stvořiteli, v touze být jako bůh a určovat dobré a zlé odvrátil svou tvář od tváře Boží. Fatálním hříchem je konec otázek, konec komunikace se Stvořitelem. Když utichá doptávání, očekávání, naslouchání, hledání toho, co je nad námi, ztrácí se pokora, to, co dělá člověka člověkem. Klid duše – paradoxně – člověku nepřináší, že už má, že už ví, že už dosáhl, nýbrž, že se v důvěře a v pokoře vztahuje k Tomu, který je větší, který má převahu nad ním. Nad námi. Ale nedeptá a nenaléhá svou vahou ani převahou, nýbrž přichází v podobě betlémského dítěte a v podobě Krista křížovaného.

Hledej dobré a nehledej ho sám. Sám podle sebe ho nalézt nemohu, vždyť se týká druhých, všech i celého stvoření. Jak bych to mohl posoudit, pojmut? Kdo ví, co je dobré? Kdo člověku oznámí, k čemu jaká cesta vede a co bude po něm? Kdo řekne, co má opravdu smysl? Ten, který je Počátek i Konec, který je nad námi, a přichází v podobě betlémského dítěte a Krista křížovaného. Ale – jak se ho doptávat, jak s ním komunikovat?

Ve čtení z Janova evangelia zaznělo Petrovo vyznání řečené Ježíšovi za všechny učedníky: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“ Slova věčného života, dobrá

slova jsou skryta před hloupými i moudrými, ale vyjevují se na cestě s Ježíšem, v jeho setkáních s rozmanitými lidmi, v tom, jak se při těch setkáních ukazuje jeho vztah k lidem a k Bohu. Slova života jsou v tom, jakým duchem Ježíš žije. Ježíš je živý chléb. Žádná mrtvá poučka, návod, moudrost. Evangelium je výzvou k hledání, k objevování toho, co je dobré dnes a tady. Hledej u Krista, ptej se jeho Ducha, pros a volej, z jeho inspirace se tvoje duše bude sytit. - - Duše, co je duše? Přece to, co tvoří naši nejhlubší identitu, jedinečnost, individualitu; duše je to nejosobnější. Ale co když je duše (nevím, zda naproti tomu anebo zároveň s tím) to, co nás spojuje s druhými, se vším živým? - - „I vdechl Hospodin v chřípě člověka dechnutí života, i byl člověk v duši živou...“ (Gn 2,7)

Duchu svatý, dobrý Bože, nedej nám pokoje, když toužíme po svém klidu, a daruj nám pokoj, když se ptáme a hledáme tvé dobré. Amen.
(chvilě ticha)

Píseň 434 *Jezu Kriste, Synu Boží*

Večeře Páně

Přímluvná modlitba + Otče náš

Ohlášky, sbírka

Píseň 542 *K dílu svému mile sahám*

Poslání: „Potěšte, potěšte můj lid, praví váš Bůh. Připravte cestu Hospodinu.“ Iz 40,1.3

Požehnání

Píseň 487 *Amen, Otče, rač to dáti*